

Aan : Het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit
t.a.v. minister de heer H.Staghouwer
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Hoon, 14 april 2022

Betreft : zienswijze wijziging van de Uitvoeringsregeling visserij in verband
met een beperking van de IJsselmeervergunning
Inzake : Gebr. De Beer – Ministerie LNV
Ons kenmerk : 202260119
Uw kenmerk :

Geachte Ministe Staghouwer,

Tot mij hebben zich gewend de heren van de Fa. Gebroeders Jan en Arend de Beer uit Hoon met verzoek namens hun een zienwijze in te dienen tegen uw voorgenomen besluit.

Hierbij treft u mijn zienswijze aan op de Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit tot wijziging van de Uitvoeringsregeling visserij in verband met een beperking van de IJsselmeervergunning.

Inleiding

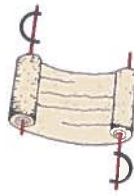
Voorgenoemde regeling ligt vanaf 18 maart t/m 15 april ter inzage in het kader van een consultatieronde. Met voorgenoemde wijziging wordt voorzien in een wijziging van de Uitvoeringsregeling visserij. Met deze regeling worden de beperkingen op de zogenaamde IJsselmeervergunning structureel wanneer deze gedurende een aaneengesloten periode van zeven jaar van kracht zijn geweest.

Middels dit bericht dien ik namens mijn zienswijze in tegen/op de nu voorliggende wijziging.

Wijziging artikel 73 Uitvoeringsregeling

Het huidige artikel 73 van de Uitvoeringsregeling gaat als volgt worden gewijzigd:

"Artikel 73 van de Uitvoeringsregeling visserij wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het vierde tot het vijfde lid wordt het volgende lid ingevoegd:

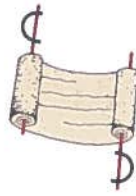
4. Voor zover de vergunning, bedoeld in het tweede lid, betrekking heeft op het gebruik van het staand net, wordt die slechts verleend onder de beperking dat het aantal staand netten dat in een jaar mag worden ingezet ten behoeve van de schubvisvisserij ten hoogste het aantal is dat op basis van een dergelijke vergunning in de onmiddellijk aan dat jaar voorafgaande periode van zeven jaar ten hoogste als zodanig mocht worden ingezet.”

De vraag die bij mij speelde is wat deze wijziging voor gevolgen voor ons als vissers heeft? In de toelichting bij de consultatieversie wordt immers eufemistisch aangegeven dat het zou gaan om een regeling die “duidelijkheid” geeft over wanneer een aan de vergunninghouders opgelegde beperking structureel wordt.

Bij nader onderzoek blijkt het echter niet te gaan om het verschaffen van duidelijkheid, maar om het structureel afpakken van 85% van onze visserijrechten op het IJsselmeer. Reeds sinds 2014 mag namelijk 85% van de staande netten niet worden gebruikt, hetgeen er per saldo op neerkomt dat met deze wijziging de reductie structureel (lees: definitief) gaat worden. Met het verschaffen van duidelijkheid en/of het geven van een tijdspad heeft de wijziging dan ook niets van doen, met het rauwelijks afpakken van 85% van de rechten des te meer. Daarmee doet de omschrijving geen recht aan de daadwerkelijke uitwerking van de voorgestelde wijziging. Waarom voor die verbloemende formulering is gekozen is niet duidelijk. Misleidend is het echter wel.

Reductiemaatregelen sinds 2014

Sinds 2014 geldt reeds voor ons als vissers een beperking van 85 procent van de viscapaciteit met staande netten op het IJsselmeer, dit ter bescherming van de schubvisbestanden. Met de nu voorliggende wijziging wordt expliciet gemaakt binnen welke kaders en welk tijdspad een dergelijke aanpassing van de nettencapaciteit een structurele verankering krijgt, althans zo verwoord de Minister het. Zoals in voorgaande paragraaf toegelicht is deze omschrijving nogal cryptisch en misleidend. In de praktijk komt het erop neer dat een visser structureel en definitief 85% van zijn rechten kwijtraakt.

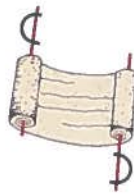
Sinds 2014 wordt als het ware jaarlijks 85% van de netten 'buiten werking' gesteld voor het aanstaande betreffende visjaar. Het is dan ook weinig verrassend en niet erg toevallig dat in de ontwerpwijziging voor een periode van zeven jaar is gekozen, waarna de rechten definitief zullen vervallen. Dat levert immers per saldo op dat de vissers per direct (eigenlijk al met terugwerkende kracht sinds 2021) hun capaciteit met 85% vernietigd zien worden. Alsof een tijdelijke jaarlijkse reductie van 85% niet al erg genoeg was.. Dit getal van zeven is echter uit de lucht gegrepen en nergens op gebaseerd, anders dan op de bijkomstigheid dat het voor de vissers daarmee per direct einde verhaal is. Dat getal zeven had immers net zo goed tien of twintig kunnen zijn. Onderzoek ligt daar immers niet aan ten grondslag. Van enige objectieve onderbouwing is geen sprake. Ergo de vissers worden geconfronteerd met un fait accompli. Alleen daarom is deze regeling al gebrekkig en willekeurig.

Voorts vraag ik mij af hoe dit voorgenomen besluit past in eerdere beleidsregels zoals hierna aangehaald:

Sinds visseizoen 2017/2018 is de beleidsdoelstelling zoals geformuleerd in het document 'Toekomstbeeld visstand IJsselmeer/Markermeer – synthesesdocument' (bijlage bij brief van Ministerie van LNV aan Provincie Friesland, 23 januari 2017). Hierin wordt het gewenste toekomstbeeld geschetst op basis van de verplichtingen die volgen uit de Visserijwet en de EU Kaderrichtlijn Water. In het document wordt voorgesteld om: "voor de vier commercieel beviste vissoorten een situatie na te streven waarbij binnen de geschetste termijn van ca. 15 jaar wordt toegewerkt naar een situatie waarbij sprake is van een evenwichtiger lengte-opbouw van de bestanden met meer grotere exemplaren en een groter aantal jaarklassen. Met de sturing hierop wordt tegelijk gerealiseerd dat wordt toegewerkt naar een toename van de (paai)bestanden en zal sprake zijn van een natuurlijker opbouw en samenstelling van de visstand. Hiermee wordt een stap gezet van de huidige behoudsdoelstellingen, naar een inzet gericht op een herstel van de situatie met een visstand met een omvang en samenstelling die past bij de draagkracht van het systeem."

Met die beleidsregel zou een en ander gerealiseerd moeten zijn in 2029. Op welke wijze past volgens uw ministerie deze bestreden maatregel in die tijdsplanning?

Voorts is tijdens het reductietraject, dat zoals gezegd in 2014 voor het eerst in gang werd gezet, altijd aangegeven dat de maatregelen tijdelijk zouden zijn. In eerste instantie werd zelfs gesproken over een reductie voor de duur van één jaar. Die maatregel is nadien verlengd. Dat is heden ten dage nog steeds de gang van zaken.

Ieder jaar vindt, over de band van de jaarlijkse toekenning c.q. vergunningverlening, de reductie ('buitenwerkingstelling') plaats. Gelet op het traject dat vanaf 2014 al veel stof heeft doen opwaaien en waar een aantal vissers zich ook heftig tegen heeft verzet, is bij de vissers het gerechtvaardigde vertrouwen gewekt dat de maatregel tijdelijk zou zijn en blijven, waarbij ieder jaar een afwegingsmoment plaatsvindt aan de hand van de visstand op dat moment. Dat is destijds door staatssecretaris Dijkema in brieven aan de Tweede Kamer en de visserijsector medegedeeld. Het zou in de eerste plaats éénmalig, maar ten tweede ook op zijn minst tijdelijk zijn. Met die gehele werkwijze wordt nu ten onrechte en onrechtmatig gebroken en zien de vissers zich geconfronteerd met een structurele 'vernietiging' van hun rechten, met alle gevolgen van dien. Daarbij heeft te gelden dat op basis van dat opgewekte vertrouwen de vissers het runnen van hun bedrijven hebben afgestemd en investeringen hebben gedaan die wel passen in een tijdelijke regeling maar die teniet worden gedaan met de door u voorgenomen maatregel.

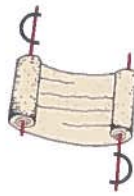
Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De nu voorliggende interventie wordt geenszins gerechtvaardigd door wetenschappelijk onderzoek en/of de feitelijke toestand van de visbestanden op het IJsselmeer. In de beantwoording van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK), zie bijlage bij de ter inzage gelegde Regeling (waarover later meer), wordt het volgende opgemerkt:

"Regulering van de visserij in het IJsselmeergebied is noodzakelijk ter bescherming van de visbestanden."

Het voorgaande veronderstelt echter dat er op dit moment, als gevolg van de visserijdruk, een probleem zou worden veroorzaakt met betrekking tot de visbestanden op het IJsselmeer. Dat wil ik hierbij met klem weerspreken. Daarbij wil ik meerdere omstandigheden benoemen.

1. Ten eerste is er zeer beperkt data beschikbaar over de huidige visstand van de betreffende soorten schubvis. Rapportage over recente visstandbemonstering vindt op korte termijn plaats. Het is niet duidelijk waarom niet eerst op uitkomsten van recent onderzoek wordt gewacht, alvorens onomkeerbare generieke en structurele maatregelen worden getroffen. Van een recent visstandonderzoek waar de wijziging op zou zijn gebaseerd is ons vissers immers

niets bekend. De wijziging wordt derhalve niet gerechtvaardigd door objectief onderzoek en/of staafbare gegevens c.q. bestandstellingen.

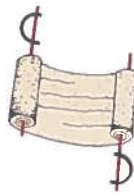
2. Bovendien is de vraag wanneer volgens de Minister de stand überhaupt 'op peil' is. Een objectieve en meetbare stand die wordt nagestreefd wordt immers niet gegeven. Met andere woorden; de stip op de horizon is er niet. Een aantoonbare noodzaak voor structurele reductie, in plaats van jaarlijkse 'buitenwerkingstelling', is dan ook niet gegeven.
3. Het tegenovergestelde is waar. Er zijn onderzoeken, onder andere naar de brasemstand maar ook breder naar andere soorten, waaruit blijkt dat geheel andere oorzaken = ten grondslag liggen aan een visstand die mogelijk nog niet op peil is. Zie o.a.: Joep, De Leeuw, Van Donk, *Hypothesen voor afname van de visstand in het IJsselmeer*. Wageningen Marine Research rapport; No. C051/20a.

Op pagina 14 van dit rapport lezen we dat er zeven mogelijke oorzaken zijn van de huidige toestand van de visstand op het IJsselmeer. De onderzoekers benoemen de volgende oorzaken:

1. Er is sprake van een afname van nutriënten en voedsel voor vis.
2. Klimaatverandering (een hogere temperatuur).
3. Helder water dus meer risico voor predatie door vogels.
4. Visserij.
5. Exoten.
6. Milieuvreemde stoffen
7. Uitspoeling vis via spuisluizen Afsluitdijk

Visserij wordt derhalve slechts benoemd als één van de zeven mogelijke oorzaken, waarbij überhaupt niet duidelijk is hoe groot het aandeel van de visserij is in vergelijking met de overige factoren. In een onlangs gevoerde procedure door één van de vissers in het kader van de reductie van zegenrechten, oordeelde de rechtbank Noord-Nederland (zie: ECLI:NL:RBNNE:2022:522) daarover als volgt:

"Beide partijen zijn gebaat bij een goede brasemstand. Vraag is of de onderhavige besluitvorming noodzakelijk is om de brasemstand (weer) op het juiste niveau te krijgen. Partijen zijn daarover verdeeld. Zij baseren zich allebei op onderzoeken van [naam organisatie] met daarin verschillende gegevens/resultaten met

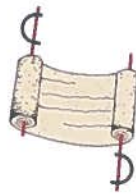

betrekking tot de brasem(stand), waaronder de kritische grenswaarde van de brasem. Waarom verweerder het op dit moment, door middel van het onderhavige besluit, noodzakelijk vindt om zegendagen te reduceren zoals hij heeft gedaan lijkt echter niet rechtstreeks af te leiden te zijn uit de (eigen) onderzoeksgegevens, maar komt de voorzieningenrechter voor als een (politieke) keuze (en niet zozeer evidence based). Het lijkt een compromis te zijn, zodat er wel gevist kan worden op brasem met de zegen, terwijl er kennelijk ook onderzoek ligt dat uitwijst dat er in het geheel niet meer gevist moet worden op brasem met de zegen. In die zin heeft verzoeker profijt van dit compromis. Maar waarom het compromis er dan op deze manier uit moet zien (reductie van zeven naar twee zegendagen) blijft echter in het ongewisse. Ook heeft verweerder geen rekening gehouden met het gegeven dat er thans nog een alternatief onderzoek wordt uitgevoerd, waarbij onder meer verzoeker, verschillende ministeries, waaronder dat van verweerder, vogelorganisaties en Productorganisatie IJsselmeer betrokken zijn. Alles bij elkaar maakt het dat niet inzichtelijk is geworden waar de reductie van zeven naar twee zegendagen op gebaseerd is en waarom dit, gelet op de belangen van verzoeker, thans dient te prevaleren.”

Daarbij verwijs ik nog maar even naar het rapport van Bestandsoverzicht van snoekbaars, baars, blankvoorn en brasem en de evaluatie van potentiële oogstregels voor snoekbaars en baars In het IJssel-/Markermeer 2020¹. Op blz 6 van dat rapport komt men tot de conclusie dat de visstand met betrekking tot de soort baars, brasem, en blankvoorn niet significant verbeterd is. M.a.w. een meer dan forse netreductie over 6 jaren van 85 % heeft voor de snoekbaars blijkbaar wel gewerkt maar voor de andere vissoorten niet. Blijkbaar moet de oorzaak voor het achterblijven van herstel elders gezocht worden en ligt de oplossing niet in de thans voorgesteld wijziging van de regeling.

Eenzelfde probleem c.q. gebrek doet zich voor met de nu voorliggende wijziging. De wijziging is niet gebaseerd op basis van recent onderzoek. Het lijkt een politieke keuze te zijn en niet zozeer 'evidence based'. Recente onderzoeksresultaten zijn er immers (nog) niet, terwijl alle wél beschikbare informatie een veel genuanceerder beeld laat zien (vangstcijfers, oorzakenonderzoek etc.) Dit werd in het hierboven opgenomen citaat reeds voor de brasem vastgesteld, maar heeft onverminderd te gelden voor de overige

¹ Wageningen University & Research rapport C041/20

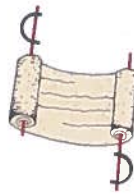
schubvisbestanden. Recente onderzoeksresultaten zijn niet voorhanden, zodat alles modelmatig moet worden bepaald. Deze modellen bevatten veelal grote afwijkingen. Bovendien wordt ter onderbouwing van de voorgestelde wijziging überhaupt geen enkele toelichting gegeven welke cijfers en/of gegevens de reductie zouden rechtvaardigen. De gebruikte modellen en/of rekenmethoden worden immers niet eens toegelicht. In procedures rondom de zegenvisserij is reeds aan de orde gekomen dat de gebruikte modellen hoogst onbetrouwbaar zijn en goede c.q. betrouwbare data eigenlijk nog moet worden afgewacht (zie o.a.: Tien et al., 2021 (concept). *Bestandsoverzicht van snoekbaars, baars, blankvoorn en brasem; In het IJsselmeer/Markermeer*, 2021. Wageningen Marine Research rapport.)

Ook blijkt niet uit de vangstcijfers van de afgelopen jaren dat een reductie van 85% middels wijziging van de Regeling noodzakelijk is. Er wordt ook geen rekening gehouden met het effect van de reeds genomen maatregelen ter verbetering van bepaalde visbestanden.

Structurele reductie vs. jaarlijkse reductie – doelstelling regeling

In het verlengde van voorgaande paragraaf omtrent de rechtvaardiging van de overheidsinterventie wil ik verder een opmerking plaatsen bij de huidige gang van zaken (2014-2022). Ook de huidige gang van zaken (een jaarlijkse reductie van 85%) is iets waar de vissers het niet mee eens waren/zijn. Dit heeft echter precies dezelfde uitwerking op de visbestanden dan de voorgestelde structurele reductie van 85% via een wijziging van de Regeling. Met andere woorden; de rechtvaardiging die de Minister denkt te hebben voor het structureel reduceren van de capaciteit bestaat simpelweg niet. Hetzelfde resultaat wordt immers bereikt met de huidige werkwijze, waarmee jaarlijks 85% van de netten 'buiten spel' wordt gezet. Met de wijziging wordt dit structureel, hetgeen betekent dat 85% van de IJsselmeervisserij wordt vernietigd en ook niet meer zal terugkomen in ons land. Ik vraag mij af op de Minister daar rekening mee heeft gehouden en over heeft nagedacht bij het opstellen van de wijziging.

Overigens nemen gedane zaken geen keer, hetgeen in de juridische wereld nog eens extra heeft te gelden. Stel dat er in de toekomst namelijk sprake zou zijn van zogenaamde 'onderbevissing' of een probleem zou ontstaan vanwege een overschot van een bepaalde vissoort, wordt het ingrijpen daarop onmogelijk gemaakt. Dit terwijl de huidige methode met jaarlijkse maatregelen daarin wel zou kunnen voorzien. Op de nu voorgestelde wijze wordt immers zonder enige nadere afweging automatisch 'afgerekend'

met ongebruikte rechten, zonder dat de vissers daar iets aan kunnen doen. Bovendien geldt de nu voorliggende wijziging voor alle vier genoemde soorten schubvis, terwijl de 'problemen' met betrekking tot een gezond bestand volgens het WMR niet voor alle vier de soorten spelen. Met andere woorden; alle soorten worden onterecht over één kam geschoren.

Beantwoording Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Dit beantwoordingdocument is als bijlage gevoegd bij de ontwerpwijziging. Daarin lezen we onder meer het volgende:

"1. Wat is de aanleiding?"

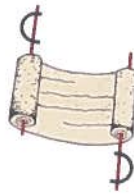
De aanleiding is de wens van partijen betrokken bij het Actieplan toekomstbestendig visserijbeheer IJsselmeergebied om de sinds 2014 geldende beperking op de inzetbaarheid van het vistuig staand net, structureel te maken. Dit past in het streven van partijen om de visserij op het IJsselmeer te verduurzamen.

2. Wie zijn betrokken?"

De conceptregeling is besproken met de partijen die zijn betrokken bij het Actieplan toekomstbestendig visserijbeheer IJsselmeergebied. Zij hebben ingestemd met de daarin uitgezette lijn. De partijen betrokken bij het Actieplan zijn: PO IJsselmeer, Sportvisserij Nederland, Vogelbescherming Nederland, STIJ, Provincie Flevoland, Provincie Noord-Holland, Provincie Friesland, Ministerie van IenW en Ministerie van LNV"

In voorgaande overwegingen wordt een onjuiste weergave van de werkelijkheid voorgespiegeld. Door de PO IJsselmeer als 'betrokken partij' in het lijstje op te nemen, wordt verondersteld dat zij akkoord zouden hebben gegeven op de voorliggende wijziging en de structurele reductie. Dat is echter geenszins het geval. De PO heeft ten eerste het Actieplan niet eens ondertekend, laat staan dat men akkoord zou hebben gegeven op de nu voorliggende wijziging. Het tegendeel is waar. Enkele maanden geleden heeft de PO haar bezwaren kenbaar gemaakt tegen de aangekondigde wijziging.

Ook wordt de rol en inhoud van het Actieplan, dat dus niet eens door de PO is ondertekend, volledig uit zijn verband gerukt. In het Actieplan staat immers dat het Ministerie in de toekomst een besluit zou moeten nemen over de inname van ongebruikte rechten. Dat besluit had ook kunnen zijn dat de ongebruikte rechten niet gaan worden ingenomen, maar op de huidige werkwijze (jaarlijkse reductie/buiten werking stelling)

wordt voortgebouwd. Het Actieplan wordt nu echter zodanig uitgelegd dat daaruit, als ware het een vaststaand gegeven, kan worden afgeleid dat structurele en definitieve beperking van 85% overeengekomen is met alle partijen, hetgeen hierbij absoluut wordt weersproken. Sterker nog; het innemen van ongebruikte rechten wordt slechts als één van de initiatieven c.q. bespreekpunten genoemd in het Actieplan.

Tevens lezen we in de beantwoording IAK het volgende:

"3. Wat is het probleem?"

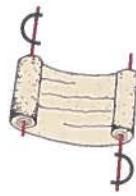
Het probleem is dat thans jaarlijks een besluit moet worden genomen over verlenging van de sinds 2014 doorgevoerde beperkingen op de inzetbaarheid van het vistuig staand net. Dit leidt voor de betrokken partijen tot onzekerheid over het al dan niet structurele karakter van die beperking."

Dit 'probleem' is echter geen probleem. Er wordt nu een oplossing gezocht voor een niet bestaand probleem. Immers, deze huidige werkwijze wordt reeds gehanteerd sinds 2014. Juist de flexibiliteit daarvan zou je als een voordeel kunnen zien, geheel los van de vraag of er überhaupt sprake is van noodzakelijke reductie. Ook zijn het niet de vissers die klagen over het al dan niet structurele karakter, dus is het onbekend waar die opmerking vandaan komt en onterecht om dit als 'reden' te gebruiken.

Vrijwillige sanering

In de brief van 6 oktober 2020 (Kamerstuk 31710, nr. 78) heeft de Minister van LNV aangekondigd een verlaging van de vangsten te willen bereiken met een vrijwillige sanering, gevolgd door generieke maatregelen als de sanering onvoldoende oplevert. Voordat echter duidelijk is of en hoe deze sanering plaats gaat vinden, zijn de generieke maatregelen al opgesteld middels de nu voorliggende wijziging. Een objectieve afweging kunnen maken is er voor een visser dus niet (meer) bij. In de brief van Minister Carola Schouten (DGNVLG-V/20050447) van oktober 2020, stond immers nog het volgende:

"Het bestaande visserijbeheer in het IJsselmeergebied (vergunningen met nettensturing) wordt gecontinueerd tot ten minste na de sanering; dit beheer wil ik aanvullen met een sturing op vangsten (maximaal toegestane vangst zoals door WMR geadviseerd)."

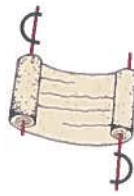

Die toezegging wordt zonder enige twijfel met voeten getreden wanneer de nu voorliggende wijziging zou ingaan per 1 juli 2022. Op dat moment is de sanering immers (bij lange na) niet afgerond. Bovendien staat in deze zelfde Kamerbrief reeds dat op visbestanden wordt 'gestuurd' middels maximale vangsten per seizoen (uitgedrukt in tonnen), zodat sturing via het reductiesysteem zoals nu voorgesteld überhaupt niet nodig is.

Uiteraard is een vrijwillige sanering altijd een mogelijkheid om aan te bieden. Een visser kan dan zelf besluiten of hij al dan niet gebruik wil maken van de saneringsregeling. Op dit moment wordt de sanering echter als een vorm van oneigenlijk drukmiddel ingezet. Wanneer de visser namelijk niet meewerkt aan vrijwillige sanering (die nota bene na verloop van tijd ook nog af schijnt te lopen qua saneringspercentages), wordt hij blootgesteld aan generieke maatregelen waarbij hij definitief 85% van zijn rechten kwijtraakt om daartegen vervolgens weer jarenlang te moeten procederen voor het behoud van zijn rechten en afhankelijk van de uitkomst van die procedures ook nog jarenlang moet procederen voor het verkrijgen van compensatie. Voor zover de Minister überhaupt voornemens is de visserman te compenseren.

Over compensatie is immers in het verleden vanuit de PO ook al eens gesproken en zijn zelfs initiatieven voorgesteld. De PO heeft aangegeven dat het opkopen van oude rechten wat hen betreft bespreekbaar is, alleen wanneer de visser dan zelf mag bepalen hoeveel rechten hij verkoopt en niet wordt verplicht om volledig te stoppen met de visserij met staande netten. In tegenstelling tot hetgeen de Minister denkt, vertegenwoordigen de ongebruikte netten immers wel degelijk een economische waarde. Met die 'merkjes' kan immers in theorie gewoon gevist worden wanneer het reductiepercentage jaarlijks zou wijzigen en bovendien is al die jaren ook voor de merkjes betaald als zijnde viscapaciteit (leges etc.). De Minister heeft tot op heden echter aangegeven alleen vissers te willen uitkopen c.q. compenseren wanneer zij bereid worden gevonden om volledig te stoppen met het vissen met staande netten. Met andere woorden: een visser wordt alleen uitgekocht als hij alle van de bij hem in het bezit zijnde bundels van 50 merkjes wil verkopen. Een visser mag derhalve ook niet de 8 netten houden waarmee hij in de praktijk op dit moment nog zou kunnen vissen. Een volledig onredelijke uitkoopregeling. De uitkoopregeling wordt met deze voorwaarden volledig uitgehold.

De regeling gaat hiermee ook aan het doel voorbij. Wanneer de ongebruikte rechten deels zouden worden opgekocht (bijvoorbeeld 35 van de 50), is de PO van mening dat veel vissers serieus willen meedenken over die oplossing. Die gedachte speelt ook bij meerdere vissers. Door een visser te dwingen volledig te stoppen (door alleen uit te

kopen als de visser 50 van de 50 merken wil verkopen) is van een reële uitkoopregeling geen sprake. Gelet op het doel van de regeling (zoveel mogelijk ongebruikte rechten opkopen) is de door het Ministerie gekozen insteek ook hoogst onlogisch. Dit druist zelfs in tegen het doel van de (sanerings-)regeling. In de beleving van de Minister zou het immers 'beter' moeten zijn om bijvoorbeeld 35 van de 50 merkjes uit te kopen, dan om te blijven zitten met een visserijsector waarbij niemand gebruikt maakt van de regeling. Het is derhalve op zijn minst noodzakelijk om met de sector om tafel te gaan teneinde een fatsoenlijke uitkoopregeling op te tuigen. Dat is in het belang van eenieder.

Ik wil daarbij tevens verwijzen naar een arrest van de Hoge Raad waarnaar is verwezen in het advies van de Wecr 2019—006.² Dit arrest is becommentarieerd³. Ik haal aan de volgende strofe⁴ uit dat artikel:

6.2.2 Art. 1 lid 2 van het Eerste Protocol bepaalt, voor- zover hier van belang, dat de bepalingen van het eerste lid op geen enkele wijze het recht aantasten, dat een Staat heeft om die wetten toe te passen, die hij noodzakelijk oordeelt om het gebruik van eigendom te reguleren in overeenstemming met het algemeen belang. Uit het verband tussen dit tweede lid en de overige bepalingen van art. 1, en meer in het bijzonder het beginsel dat ten grondslag ligt aan de eerste volzin daarvan, heeft het EHRM het vereiste afgeleid dat een onder lid 2 vallende inbreuk op het recht op ongestoord genot van eigendom slechts toegestaan is, wanneer er een 'fair balance' is getroffen tussen het algemeen belang enerzijds en de bescherming van individuele rechten anderzijds. Dit vereist het bestaan van een 'reasonable relationship of proportionality between the means employed and the aim sought to be realised', een redelijke mate van evenredigheid tussen de gebruikte middelen en het doel dat ermee nagestreefd wordt (zie bv. EHRM 5 januari 2000, NJ2000,571 (Beyeler/Italië), §114). Aan het vereiste van een 'fair balance' is niet voldaan, indien er sprake is van een 'individual and excessive burden', een individuele en buitensporige last, voor de betrokken persoon (zie bv. het arrest inzake Sporrang en Lönnroth/Zweden, Serie A nr. 52, p. 26, § 69, en EHRM 21 februari 1986, Serie A nr. 98 (James e.a.), p. 34, § 50). Bij deze afweging is mede van belang of de maatregel in strijd is met eerder door de overheid gewekte verwachtingen (zie bv. EHRM 19 oktober 2000 (Ambruosi/Italië), § 32). Waar het gaat om de beoordeling van wat in het algemeen belang is en de keus van de middelen om dit belang te dienen, komt de wetgever een 'wide margin of appreciation' toe (zie bv. EHRM 29 april 1999 (Chassagnou e.a./Frankrijk), Rep. 1999-III p. 23-224, NJ 1999, 649, § 75;

² ECLI:NL:HR:2001:AD5493

³ NJCM-Bulletin, jrg. 28 (2003), nr. 2

⁴ Blz 146 eerste alinea

EHRM 26 september 2000 (Andrews/Verenigd Koninkrijk)). Dat het gestelde doel ook met een lichter middel kan worden bereikt, is op zichzelf niet voldoende om te concluderen dat de inbreuk ongerechtvaardigd is (zie bv. EHRM 19 december 1989, Serie A nr. 169 (Mellacher e.a./Oostenrijk), p. 28, § 53). Wel kan de aanwezigheid van alternatieven worden meegewogen bij de proportionaliteitstoets (zie bv. EHRM 22 september 1994, Serie A nr. 296A (Hentrich/Frankrijk), § 47).

U wenst de netten waar niet meer gevist mag worden (de beruchte 85%) in te nemen om niet. Zoals reeds gesteld hebben de vissers hun bedrijfsbeleid gebaseerd op de situatie zoals die de afgelopen jaren heeft plaatsgevonden namelijk per jaar werd er beslist met betrekking tot maatregelen die werden genomen ter bevordering van de visstand. Ik ben van mening dat er geen sprake is van een "fair balance". Ik heb ook in de wijziging van het artikel en uw toelichting daarop niet gezien of u die afweging heeft gemaakt en op basis van welke overwegingen u meent dat de door u aangekondigde maatregel in overeenstemming hiermee zou zijn. Ook mis ik de toets van evenredigheid en een onderzoek of de maatregel niet leidt tot een buitensporige last voor individuele vissers. Waar zeker sprake is van gewekt vertrouwen. Ik verwijs met name ook naar wat daarover al is gesteld over het beleid van minister Schouten.

Overgangperiode en WMR-rapport: onzekere wetgeving

In deze reactie ben ik er voortdurend vanuit gegaan dat de Minister voor ogen heeft om 85% van de rechten al sinds 2021 als vervallen te beschouwen. Het lijkt er immers op dat de Minister 2014 als ijkpunt neemt in deze discussie. Gelet op het rapport dat WMR heeft opgesteld omtrent deze wetswijziging is dat echter een verkeerd uitgangspunt. Zie rapport: Zaalmink, Prins, Janssens, *Overgangstermijn innemen ongebruikte rechten voor staande netten IJsselmeervisserij*, januari 2019, Wageningen Economic Research. In dit rapport lezen we (onder meer) het volgende:

"De onzekerheden met betrekking tot ontwikkeling van schubvisbestanden en Wnb-vergunningen

pleiten echter voor een overgangperiode tussen afkondiging en ingaan van de maatregel, zodat op

het moment van inname met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan worden gesteld dat de

rechten die tijdens de overgangperiode niet meer zijn gebruikt ook in de toekomst niet meer gebruikt

zullen gaan worden."

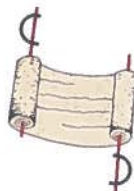
De Minister gaat er kennelijk vanuit dat het 'afkondigen' van de maatregel reeds in 2014 is gebeurd. Dat is echter geenszins het geval(!). Met de term 'maatregel' moet hier vanzelfsprekend worden aangesloten bij de maatregel waarmee de rechten definitief c.q. structureel worden ingetrokken. Dat is immers evident iets anders dan een jaarlijkse reductie. Deze jaarlijkse reductie vindt reeds sinds 2014 plaats. Daarna is onderzocht of structurele en definitieve inname een optie is. Dat is echter een andere maatregel dan de in 2014 aangekondigde maatregel. Dit betekent dat met 'aankondiging' de nu voorliggende wijziging wordt bedoeld, hetgeen met zich meebrengt dat niet eerder dan 2028-2029 als zevende 'toetsjaar' zou kunnen gelden. Dat blijkt ook uit een overweging op pagina 18 van het voornoemde rapport, waar we het volgende lezen:

"Gelet op al deze publieke en private belangen wordt geadviseerd om bij afkondiging van de maatregel voor het definitief innemen van ongebruikte rechten voor staande netten een overgangstermijn te nemen van 5 tot 7 jaar."

Hier wordt expliciet overwogen dat het gaat om afkondiging van de maatregel voor het definitief innemen van ongebruikte netten. Dat heeft derhalve niets van doen met de jaarlijkse afweging c.q. reductie die geldt sinds 2014. Het gaat om de nu voorliggende maatregel omtrent het definitief innemen. Niet eerder dan het moment van officiële aankondiging van die maatregel gaat de termijn van zeven jaar lopen. Ook niet eerder dan dit jaar hebben de vissers immers kennis kunnen nemen van het wijzigingsvoorstel om de rechten definitief in te nemen.

Het nu voorliggende wijzigingsvoorstel is op dat punt hoogst rechts onzeker, onduidelijk en niet toepasbaar. Uit het wetsvoorstel zou immers ook afgeleid kunnen worden dat het de bedoeling is van de Minister om 2014 als 'startjaar' aan te houden en derhalve 2021 als eindjaar voor een groot gedeelte van de visrechten te beschouwen. In plaats van duidelijkheid wordt hiermee immers des te meer onduidelijkheid gecreëerd. Mede om die reden kan het wijzigingsvoorstel in de huidige vorm geen stand houden. Waarbij ik mij op het standpunt stel dat door een terugwerkende kracht in deze constructie te hanteren er zeker sprake is van strijd met het rechtszekerheidsbeginsel.

Bovendien werkt het wijzigingsvoorstel op meerdere onderdelen onzekerheid in de hand. Stel dat, om welke reden dan ook, een bepaalde vissoort er erg slecht aan toe is (noem bijvoorbeeld de brasem). Dan wordt daarop een reductiepercentage vastgesteld, dat geldt voor alle schubvissoorten. In de situatie dat die situatie minstens zeven jaar blijft

aanhouden, vervallen daarmee ook die rechten. Dat kan in theorie nog (veel) meer zijn dan 85%. Stel dat vervolgens overige schubvissoorten weer (veel) teveel gaan voorkomen, kan daar niet op worden gestuurd omdat de benodigde visrechten reeds zijn vervallen. Met andere woorden; het is voor een visser nauwelijks meer te doen om zijn bedrijvigheid af te stemmen op de toekomst door deze regeling. Alle flexibiliteit is verdwenen.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verzoek ik u om de nu voorliggende Regeling tot wijziging van de Uitvoeringsregeling visserij in verband met een beperking van de IJsselmeervergunning in te trekken en niet op huidige wijze door te zetten en van kracht te laten worden. Ook dient indien u de wijziging in welke vorm dan ook zou voortzetten er een fatsoenlijke compensatie- en/of uitkoopregeling te worden opgezet, die recht doet aan de belangen van de sector en aan die van de individuele vissers.

Vertrouwende u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd,
Met vriendelijke groeten,

P.F.M. Deijkers

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end, written over a thin blue line.